

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

موضوع : اقدام پژوهی (آشنایی با مراحل و روش)

دکتر اشرف السادات شکرباغانی

سرپرست گروه پژوهشی علوم پایه پژوهشکده برنامه ریزی
درسی و نوآوریهای آموزشی
و دانشیار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
23 دیماه 1400

تقدیم به:

تقدیم به ساحت مقدس امام زمان (عج)
و عاشقان قرآن و معلمان پژوهشگری که
گوهر "تعهد" را در صدف "ارزش ها"
می یابند و برای کسب "تخصص" به سوی
"دانش ها" می شتابند.

مقام معظم رهبری :

باید برای نخبگان حسابی باز کرد.
ممکن است به نظر بیاد این یک تبعیض است،
اما تبعیض همه جا غیر عادلانه نیست.
گاهی اوقات تبعیض عین عدالت است.
حساب باز کردن برای نخبگان اینجا عین عدالت است.
به خاطر این که ما باید نخبه و هوشمند را در
حدی که می توانند رشد کنند،
رشد بدهیم.

• تعریف اقدام پژوهی:

یکی از روش‌های تحقیق است که پژوهشگر خود با مسئله‌ای مواجه شده و می‌خواهد مسئله را بکاود؛ جواب بیابد و جواب را در عمل به کار بندد. از جمله ویژگیهای اقدام پژوهی آن است که هر فرد علاقه‌مند به پژوهش میتواند این روش را در حیطه تخصصی خود برای شناخت و رفع «مسائل مبتلابه» محیط کاری و شغلی، به طور انفرادی یا گروهی (مشارکتی) به کار برد. در کنش پژوهی، توجه پژوهشگر نه تنها به جنبه‌های «علمی عمل» معطوف میشود، بلکه هدف او پی بردن به چگونگی رفع مسائل و انجام اقدام (کنش) معین برای رفع یا کاهش مسائل است.

• اقدام پژوهی از نوع تحقیق کیفی است.

مبانی اقدام پژوهی

شامل مراحل زیر است:

- ۱- شناسایی مساله
- ۲- جمع آوری اطلاعات برای حل مساله
- ۳- تحلیل و تفسیر اطلاعات
- ۴- جمع آوری اطلاعات قبل از حل مشکل (شواهد ۱)
- ۵- جمع آوری اطلاعات پس از اجرای راه حل مشکل (شواهد ۲)

- اقدام پژوهی شامل فعالیتهای طرح، اقدام، مشاهده کردن و تفکر است.

مراحل اقدام پژوهی

۱- مشخص کردن مساله و انتخاب عنوان مناسب

مراحل اقدام پژوهی

۲- بیان مساله

مراحل اقدام پژوهی

۳- جمع آوری اطلاعات برای شناخت بهتر وضع
موجود (شواهد ۱)

مراحل اقدام پژوهی

۴- ادبیات موضوع

مراحل اقدام پژوهی

۵- تجزیه و تحلیل و تفسیر داده های اولیه

مراحل اقدام پژوهشی

۶- بیان اهداف

مراحل اقدام پژوهی

۷- ارائه راه حل‌های پیشنهادی

مراحل اقدام پژوهی

۸- انتخاب بهترین راه حل یا راه حلها

مراحل اقدام پژوهی

۹- اجرای راه حل های انتخابی

مراحل اقدام پژوهی

۱۰- جمع آوری اطلاعات پس از اجرای راه حلها (شواهد ۲)

مراحل اقدام پژوهی

۱۱- تجزیه و تحلیل داده ها شواهد ۲

مراحل اقدام پژوهی

۱۲- نتیجه گیری

راهنمای نگارش پژوهش:

۱. عنوان پژوهش (صفحه عنوان)
۲. تشکر و قدردانی
۳. چکیده
۴. فهرست محتوا
۵. مقدمه
۶. بیان مساله
۷. گردآوری اطلاعات برای شناخت بهتر وضع موجود (شواهد ۱)
۸. پیشینه پژوهش (می تواند قبل از ۷ هم قرار گیرد)

9. تجزیه و تحلیل و تفسیر داده های شواهد ۱
۱۰. بیان اهداف
۱۱. ارائه راه حل‌های پیشنهادی
۱۲. انتخاب بهترین راه حل‌ها
۱۳. اجرای راه حل‌های انتخابی
۱۴. جمع آوری اطلاعات پس از اجرای راه حل‌ها (شواهد ۲)
۱۵. تجزیه و تحلیل شواهد ۲
۱۶. نتیجه گیری
۱۵. منابع
۱۶. پیوست ها

هدف اصلی بررسی پیشینه پژوهش :

باید مشخص شود دیگران در این باره
«چه کرده اند؟ تا کجا پیش رفته اند؟ و چگونه کار کرده اند؟»

انواع اهداف نگارش پیشینه پژوهش:

۱. شناسایی آثار مطرح نویسندگان و پژوهشگران معتبر و کلیدی در موضوع مورد نظر
۲. شناسایی مبانی نظری در زمینه مورد پژوهش و فشرده سازی تحولات نظری و کاربردی
۳. نمایش نتیجه تلاش پژوهشگر در بررسی جامع از آثار و پژوهشهای مرتبط با موضوع
۴. ایجاد اطمینان از تکراری نبودن کار و حداقل وجود تفاوت در یک یا چند زمینه نسبت به آثار مشابه
۵. ایجاد اطمینان از انجام پژوهش با توجه به یافته های سایر پژوهش
۶. نمایش کاربرد روش ها، ابزارها و تحلیل ها در دیگر پژوهش ها و میزان اعتبار و قابل استفاده بودن آنها در پژوهش جدید
۷. ارائه جای خالی پژوهش در میان پژوهشهای موجود

انواع منابع برای پیشینه پژوهش:

۱. منابع مقدماتی: مانند دایره المعارف و فزهنگ های تشریحی و کتابهای پایه برای کسب تصویری کلی و جامع از حوزه مورد بررسی
۲. پایگاه های اطلاعاتی: برای بازیابی منابعی دارای بخش پیشینه پژوهش و قابل دستیابی با کلید واژه موضوع مورد نظر
۳. فهرست کتابخانه ها: با امکان جستجو از طریق « نام نویسندگان، مترجمان، عنوان و موضوع» و دسترسی به آنها
۴. موتور جستجوی اینترنتی: با عملگرهایی برای بازیابی اطلاعات
۵. دروازه های اطلاعاتی: سایتی با امکان شناسایی منابع اینترنتی موجود در زمینه خاص و معرفی سازمان یافته آنها
۶. سایت انجمن های علمی و مراکز پژوهشی: متولی تولید دانش و برخوردار از سایت های حاوی منابع علمی و پژوهشی
۷. منابع پژوهشی مرتبط: مانند «پایان نامه ها، گزارش پژوهشی، مقاله های مبتنی بر پژوهش، مقاله های مروری، مقالات همایشها، کتابها و روزنامه ها و....

فهرست مطالب

فصل اول-مقدمه

فصل دوم-پیشینه پژوهش

فصل سوم- گردآوری اطلاعات اولیه (شواهد ۱)

فصل ۴- تجزیه و تحلیل یافته ها(شواهد ۲)

فصل پنجم- ارائه راه حل ها(پیشنهادات) و ارزیابی آنها

فصل ششم- بحث و نتیجه گیری

از صبر و تحملتان سپاسگزارم.

[a20.baghani@](mailto:a20.baghani@gmail.com)

[gmail.com](mailto:a20.baghani@gmail.com)

همواره سبز باشید.

